

**Обґрунтування до рішення НКРЕКП
про врегулювання актуальних питань забезпечення безпеки постачання
та запобігання надзвичайної ситуації в енергетичній системі України**

Ураховуючи Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64 «Про введення воєнного стану в Україні» (зі змінами), відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії», «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», ураховуючи протоколи нарад за участі представників Міністерства енергетики України та НКРЕКП, а також ураховуючи пропозиції учасників ринку електричної енергії, з метою стабілізації фінансового стану учасників ринку електричної енергії, НКРЕКП прийнято постанову від 25 лютого 2022 року № 332 «Про забезпечення стабільного функціонування ринку електричної енергії, у тому числі фінансового стану учасників ринку електричної енергії на період дії в Україні воєнного стану» (далі – Постанова № 332).

Слід відмітити, що 16 березня 2022 року відбулась аварійна синхронізація енергосистем України та Молдови з енергосистемою континентальної Європи (ENTSO-E), що зважаючи на обставини була погоджена відповідним рішенням операторів енергосистем континентальної Європи (ENTSO-E) у відповідь на запит НЕК «Укренерго» та системного оператора Молдови та не передбачала здійснення комерційних імпорто-експортних операцій.

7 червня 2022 року Регіональною Групою Континентальної Європи ENTSO-E (далі – РГКЄ) було прийнято рішення щодо поступового відкриття комерційного обміну електроенергією по транскордонному перетину між спільним блоком регулювання у складі енергосистем України та Республіки Молдова (Блок UA/MD) та енергосистемою континентальної Європи за умови виконання ряду організаційно-технічних передумов. Після виконання необхідних передумов, з 30 червня 2022 року розпочато експорт електричної енергії у розмірі 100 МВт з ОЕС України до енергосистем сусідніх країн ЄС (без урахування ПЛ-220 кВ Добровірівська ТЕС – Замость).

Важливо зазначити, що впродовж 2022 року пропускна спроможність дозволена до розподілу регулярно переглядалась РГКЄ з урахуванням результатів спостережень за поведінкою енергосистеми з точки зору статичної та динамічної стійкості при реальному використанні імпорту/експорту.

Так, наразі обсяг пропускної спроможності дозволеної до розподілу для блоку UA/MD складає: імпорт – 850 МВт; експорт – 400 МВт. Розподіл пропускної спроможності здійснюється виключно на добових аукціонах.

Водночас, відповідно до положень частини одинадцятої статті 38 Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон) вся доступна пропускна спроможність міждержавного перетину має бути запропонована для розподілу з урахуванням дотримання стандартів операційної безпеки. Оператор системи передачі визначає доступну пропускну спроможність

відповідно до методики, що затверджується Регулятором після консультацій із Секретаріатом Енергетичного Співтовариства та оприлюднюється на офіційному веб-сайті оператора системи передачі.

Пунктом першим розділу XVII Закону встановлено, що оператор системи передачі визначає величину доступної пропускної спроможності для всіх напрямків згідно з методикою, яка розробляється оператором системи передачі відповідно до досвіду (практики) ENTSO-E та затверджується Регулятором.

Відповідно до положень пункті 1.2 та 1.3 глави 1 Методики визначення доступної пропускної спроможності міждержавних перетинів (міждержавних електричних мереж України), затвердженої постановою НКРЕКП від 23.08.2018 № 893 (далі – Методика), Методика встановлює порядок розрахунку величини доступної пропускної спроможності міждержавних перетинів (міждержавних електричних мереж України) оператором системи передачі України з метою здійснення учасниками ринку експорту та/або імпорту електричної енергії, а також враховує загальноприйняті положення, які використовуються в об'єднаній мережі системних операторів Європи ENTSO-E, спрямовані на імплементацію/впровадження зобов'язань України в рамках Енергетичного Співтовариства, зокрема Директиви Європейського Парламенту та Ради 2009/72/ЄС від 13 липня 2009 року про спільні правила внутрішнього ринку електроенергії та про скасування Директиви 2003/54/ЄС та Регламенту (ЄС) № 714/2009 Європейського Парламенту та Ради від 13 липня 2009 року про умови доступу до мережі для транскордонного обміну електроенергією та скасування Регламенту (ЄС) № 1228/2003.

Варто зауважити, що пунктами 2.1 та 2.2 глави 2 Методики передбачено, що визначення величини доступної пропускної спроможності міждержавних перетинів у відповідному напрямку міжнародного перетину здійснюється з метою оцінки технічної можливості здійснення учасниками ринку торговельних операцій з електричною енергією, ураховуючи річні та місячні плани технічного обслуговування (виконання ремонтних робіт) енергетичного обладнання ОЕС України та енергетичної системи суміжних держав. Розрахунки здійснюються з урахуванням зокрема даних щодо актуальної загальної мережевої моделі; переліку критичних елементів мережі; переліку узгоджених аварійних ситуацій; запланованих ремонтів обладнання; граничних значень струмів навантаження для обладнання, рівнів напруги, частоти, меж динамічної та статичної стійкості.

Разом з цим, об'єднана енергетична система України, зокрема станції та підстанції, продовжують зазнавати значних пошкоджень внаслідок збройної агресії російською федерацією, що ускладнює забезпечення енергетичної безпеки України; створення умов безпечної експлуатації об'єктів електроенергетики; збереження цілісності, забезпечення надійного та ефективного функціонування ОЕС України, єдиного диспетчерського (оперативно-технологічного) управління нею.

Водночас, НЕК «Укренерго» листами від 29.09.2022 № 01/42920, від 22.11.2022 № 01/51412 та від 14.02.2023 № 01/8015 повідомлено щодо

необхідності удосконалення процедури визначення обсягу пропускної спроможності запропонованого до розподілу.

Враховуючи зазначене, аукціонний офіс має здійснювати розподіл пропускної спроможності міждержавних перетинів в обсязі, що за умови використання фізичного права на передачу, забезпечує надійне та ефективне функціонування ОЕС України, створює умови безпечної експлуатації об'єктів електроенергетики.

З урахуванням зазначеного пропонується внести зміни до постанови НКРЕКП від 25 лютого 2022 року № 332 «Про забезпечення стабільного функціонування ринку електричної енергії, у тому числі фінансового стану учасників ринку електричної енергії, під час особливого періоду».

**Т.в.о. директора
Департаменту енергоринку**

Марія ОЛЕКСЮК

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

Київ

№ _____

Про внесення змін до
постанови НКРЕКП від
25 лютого 2022 року № 332

Відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії» та «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», у зв'язку з воєнним станом в Україні, введеним відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 та продовженим Указами Президента України від 14 березня 2022 року № 133/2022, від 18 квітня 2022 року № 259/2022, від 17 травня 2022 року № 341/2022, від 12 серпня 2022 року № 573/2022, від 07 листопада 2022 року № 757/2022 та від 06 лютого 2023 року № 58/2023, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Після пункту 2 постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 25 лютого 2022 року № 332 «Про забезпечення стабільного функціонування ринку електричної енергії, у тому числі фінансового стану учасників ринку електричної енергії на період дії в Україні воєнного стану» доповнити новими пунктом 3 такого змісту:

«3. Аукціонному офісу здійснювати розподіл пропускнуої спроможності міждержавних перетинів в обсязі, що визначається:

для міждержавних перетинів Україна – Молдова та Україна – Польща, як обсяг доступної пропускнуої спроможності, визначеної ОСП з урахуванням допустимих стандартів операційної безпеки;

для міждержавних перетинів Україна – Румунія, Україна – Словаччина та Україна – Угорщина, як мінімальне значення між обсягом пропускної спроможності, дозволеном до розподілу Регіональною групою Континентальної Європи з урахуванням допустимих стандартів операційної безпеки, та обсягом доступної пропускної спроможності, визначеної ОСП з урахуванням допустимих стандартів операційної безпеки.».

У зв'язку з цим пункти 3 та 4 вважати відповідно пунктами 4 та 5.

2. Ця постанова набирає чинності з дня її прийняття.

Голова НКРЕКП

К. Ущатовський

**Обґрунтування до рішення НКРЕКП
про врегулювання актуальних питань забезпечення безпеки постачання та
запобігання надзвичайної ситуації в енергетичній системі України**

Пунктом 1 частини другої статті 3 Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон) передбачено, що ринок електричної енергії функціонує на принципах, зокрема:

- забезпечення енергетичної безпеки України;
- забезпечення безпеки постачання електричної енергії споживачам, захисту їхніх прав та інтересів.

Правила про безпеку постачання електричної енергії, затверджені наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 27.08.2018 № 448 та зареєстровані в Міністерстві юстиції України 19.09.2018 за № 1076/32528 (далі – Правила безпеки постачання), встановлюють, зокрема, критерії/види порушень безпеки постачання електричної енергії.

Відповідно до положень розділу VIII Правил безпеки постачання Міненерго спільно з Регулятором, оператором системи передачі та іншими відповідними установами здійснюють моніторинг безпеки постачання електричної енергії в Україні, який має охоплювати, зокрема:

- межі операційної безпеки;
- баланс попиту та пропозиції на ринку електричної енергії;
- заходи щодо покриття максимального навантаження та недопущення дефіциту генеруючих потужностей.

Ураховуючи викладене вище та з метою прийняття виваженого рішення, після аналізу та опрацювання результатів моніторингу Департамент енергоринку розгляне питання щодо підготовки та оприлюднення проєкту рішення НКРЕКП.

**Директор
Департаменту енергоринку**

Ілля Сідоров